

Các biện pháp quản lý hoạt động dạy học môn tiếng Anh tại trường Trung học Kinh tế - Kỹ thuật Bắc Thăng Long : Luận văn ThS. Giáo dục học: 60 14 05 / Lê Thị Hương Mai ; Nghd. : PGS.TS. Nguyễn Tiến Đạt

1. Lý do chọn đề tài

Bối cảnh toàn cầu hóa và hội nhập kinh tế quốc tế đòi hỏi người công dân phải có trình độ học vấn cao, năng động, sáng tạo. Trong bối cảnh đó, giáo dục và đào tạo giữ vai trò đặc biệt quan trọng, Nghị quyết hội nghị lần thứ hai BCH TƯ Đảng khóa VIII đã chỉ rõ: “Muốn tiến hành công nghiệp hóa, hiện đại hóa thắng lợi phải phát triển mạnh giáo dục - đào tạo, phát huy nguồn lực con người, yếu tố cơ bản của sự phát triển nhanh và bền vững”. Muốn thực hiện công nghiệp hóa - hiện đại hóa đất nước thắng lợi trước hết phải chú trọng đến phát triển nguồn nhân lực.

Trước những yêu cầu đổi mới của nền kinh tế, xã hội của đất nước trong bối cảnh hội nhập toàn cầu hóa, ngoại ngữ trở thành một công cụ, phương tiện vô cùng quan trọng không thể thiếu được đối với mỗi công dân và càng không thể thiếu được với những người lao động kỹ thuật chuyên nghiệp. Chính vì vậy, yêu cầu tất yếu đặt ra cho ngành giáo dục, đặc biệt các trường Đại học, Cao đẳng và TCCN là phải đào tạo ra nguồn nhân lực có chất lượng cao, có khả năng tiếp thu tri thức khoa học và công nghệ hiện đại, sử dụng thành thạo ngoại ngữ để học tập, nghiên cứu và làm việc. Nghị quyết số 14/2005/NQ-CP về đổi mới cơ bản và toàn diện giáo dục đại học Việt Nam giai đoạn 2006-2020 ghi rõ: “...Triển khai việc dạy và học ngoại ngữ trong hệ thống giáo dục quốc dân giai đoạn 2006-2015...”, “...yêu cầu của sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước và quá trình hội nhập kinh tế quốc tế đang đặt ra những đòi hỏi bức xúc phải đổi mới căn bản quá trình dạy và học ngoại ngữ cho thế hệ trẻ...”. Ngoại ngữ đã trở thành nhu cầu ngày càng phát triển cùng với sự phát triển đi lên của toàn xã hội. Đó là lý do môn ngoại ngữ được đưa vào chương trình đào tạo của tất cả các cấp học từ bậc tiểu học đến bậc đại học.

Hoạt động dạy học tiếng Anh ở trường THPT-KT BTL cũng được quan tâm, song kết quả vẫn chưa khả quan. Việc dạy học ngoại ngữ chưa thực sự được coi trọng đúng mức, môn tiếng Anh thường bị coi là môn phụ, nhiều học sinh chưa hiểu được tầm quan trọng của ngoại ngữ đối với nghề nghiệp, công việc của họ sau này nên học tiếng Anh mang tính đối phó chưa tự giác. Do vậy, kết quả học tập ngoại ngữ còn

nhiều hạn chế, chỉ một số học sinh, sau khi ra trường có khả năng giao tiếp, đọc hiểu được tài liệu sách báo khoa học của ngành mình.

Xuất phát từ tình hình thực tế trên, tôi chọn đề tài: ***“Các biện pháp quản lý hoạt động dạy học môn tiếng Anh tại trường Trung học Kinh tế - Kỹ thuật Bắc Thăng Long”***, nhằm phân tích rõ thực trạng, đề xuất một số biện pháp quản lý thích hợp đối với hoạt động dạy học môn tiếng Anh của nhà trường, nhằm nâng cao chất lượng dạy học môn tiếng Anh đáp ứng nhu cầu xã hội và phát triển của đất nước.

2. Mục đích nghiên cứu

Trên cơ sở nghiên cứu lý luận và tìm hiểu thực trạng công tác quản lý hoạt động dạy học môn tiếng Anh ở trường THPT-KT BTL, đề xuất một số biện pháp quản lý thích hợp, khả thi, góp phần nâng cao chất lượng dạy học môn tiếng Anh ở trường THPT-KT BTL.

3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu

3.1. Khách thể nghiên cứu

Hoạt động dạy học môn tiếng Anh tại trường THPT-KT BTL.

3.2. Đối tượng nghiên cứu

Quản lý hoạt động dạy học tiếng Anh tại trường THPT-KT BTL.

4. Nhiệm vụ nghiên cứu

- Nghiên cứu cơ sở lý luận của đề tài: Quản lý, quản lý giáo dục, quản lý nhà trường, quản lý hoạt động dạy học ngoại ngữ.

- Nghiên cứu thực trạng công tác quản lý và các hoạt động dạy học môn tiếng Anh tại trường THPT-KT BTL.

- Đề xuất một số biện pháp quản lý hoạt động dạy học môn tiếng Anh tại trường THPT-KT BTL.

5. Giả thuyết khoa học

Trường THPT-KT BTL qua hơn 6 năm thành lập (3/ 2002 đến nay) công tác quản lý hoạt động dạy học môn tiếng Anh đã đạt được những kết quả nhất định, song vẫn còn nhiều hạn chế. Nếu có các biện pháp quản lý hoạt động dạy học một cách hợp lý, khả thi, phù hợp với đặc điểm của trường sẽ góp phần nâng cao chất lượng dạy học môn tiếng Anh.

6. Giới hạn phạm vi nghiên cứu của đề tài

Đề tài tập trung nghiên cứu và đề xuất các biện pháp quản lý hoạt động dạy học môn tiếng Anh tại trường THPT-KT BTL.

7. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài

7.1. Ý nghĩa khoa học

Nghiên cứu lý luận về quản lý hoạt động dạy học môn tiếng Anh tại trường THPT-KT BTL.

7.2. Ý nghĩa thực tiễn

Thông qua việc tổng kết kinh nghiệm thực tiễn, đánh giá những mặt mạnh, mặt yếu trong quản lý hoạt động dạy học của trường THPT-KT BTL sẽ phát hiện được nguyên nhân liên quan đến chất lượng dạy học chưa cao, từ đó đề xuất những biện pháp quản lý phù hợp với thực tế của trường.

8. Phương pháp nghiên cứu

8.1. Nhóm các phương pháp nghiên cứu lý luận

- Đọc và khái quát các tài liệu lý luận phục vụ cho vấn đề nghiên cứu của đề tài.
- Nghiên cứu các văn bản, nghị quyết của Đảng, của ngành giáo dục có liên quan đến vấn đề nghiên cứu.
- Tham khảo các bài giảng của các giáo sư, tiến sĩ về quản lý giáo dục.

8.2. Nhóm các phương pháp nghiên cứu thực tiễn

- Phương pháp điều tra viết: Xây dựng các mẫu phiếu điều tra nhằm thu thập thông tin về vấn đề được nghiên cứu.
- Phương pháp phỏng vấn, quan sát sự phạm hoạt động dạy học môn tiếng Anh của giáo viên và học sinh trường THPT-KT BTL
- Phương pháp chuyên gia: Xin ý kiến của các chuyên gia về lĩnh vực nghiên cứu.
- Thống kê, phân tích và xử lý các số liệu đạt được.

9. Cấu trúc luận văn

Ngoài phần mở đầu, phần kết luận và khuyến nghị, danh mục tài liệu tham khảo và phụ lục, nội dung luận văn dự kiến trình bày trong 3 chương:

Chương 1: Cơ sở lý luận về quản lý hoạt động dạy học ngoại ngữ

Chương 2: Thực trạng quản lý hoạt động dạy học môn tiếng Anh tại trường Trung học Kinh tế - Kỹ thuật Bắc Thăng Long

Chương 3: Các biện pháp quản lý hoạt động dạy học môn tiếng Anh tại trường Trung học Kinh tế - Kỹ thuật Bắc Thăng Long

CHƯƠNG 1

CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC NGOẠI NGỮ

1.1. Lịch sử vấn đề nghiên cứu

Hoạt động quản lý đã mang lại những lợi ích to lớn trong nhiều lĩnh vực của cuộc sống và làm cho xã hội ngày càng phát triển. Từ xa xưa, từ Phương Đông đến Phương Tây đã có nhiều nhà khoa học nghiên cứu về quản lý. Ở Phương Đông cổ đại đã xuất hiện những nhà tư tưởng về quản lý lỗi lạc như Khổng Tử (551-479 TCN), Mạnh Tử (372-289 TCN), Hàn Phi Tử (280-233 TCN); Phương Tây có Xô-Crat (thế kỷ IV-III TCN), Platon (427-347 TCN), v.v...

Ở Việt Nam, tư tưởng quản lý cũng đã xuất hiện từ lâu và các tư tưởng quản lý thay đổi tùy từng thời kỳ. Thời Tiền Lê tư tưởng quản lý hướng vào pháp trị, thời Nhà Lý hướng vào đức trị, thời Hậu Lê hướng vào đức trị và pháp trị. Gần đây, đã có nhiều công trình nghiên cứu của các nhà khoa học, giảng viên đại học,...viết dưới dạng giáo trình, sách tham khảo, tài liệu phổ biến kinh nghiệm quản lý của các tác giả như Nguyễn Thị Mỹ Lộc, Nguyễn Quốc Chí, Đặng Bá Lãm, Phạm Minh Hạc, Trần Kiểm, Nguyễn Đức Chính, Nguyễn Văn Lê... đã nêu lên một số vấn đề lý luận về quản lý giáo dục, kinh nghiệm quản lý giáo dục từ thực tiễn của giáo dục Việt Nam.

Hoạt động dạy học là hoạt động trọng tâm của quá trình giáo dục, nó quyết định sự thành công của hoạt động giáo dục. Do vậy việc quản lý hoạt động giáo dục là một vấn đề quan trọng mà xã hội nào cũng quan tâm. Trong nhà trường, việc quản lý giảng dạy của giáo viên và quản lý học tập của học sinh luôn được ưu tiên hàng đầu. Mỗi môn học có những nét đặc thù riêng của môn học đó, người quản lý cần có những hiểu biết rõ về môn học đó mới có các biện pháp quản lý dạy học môn đó tốt được. Môn ngoại ngữ nói chung và tiếng Anh nói riêng là môn học mà tất cả các trường TCCN đều giảng dạy và học tập. Đây là môn học giúp học sinh mở rộng và cập nhật kiến thức khoa học, tiếp cận công nghệ thông tin nhanh nhất. Và “thực tế cho thấy càng biết nhiều ngoại ngữ càng mở rộng tầm hiểu biết về văn hóa và tìm hiểu những tri thức mới của các nước tiên tiến...”. “... Bên cạnh việc học ngoại ngữ, phải tạo điều kiện sử dụng ngoại ngữ, vì nếu không có môi trường sử dụng thì ngoại ngữ

cũng nhanh chóng bị mai một” v.v... [8]. Vì vậy, trong bối cảnh hội nhập quốc tế hiện nay, việc dạy học ngoại ngữ trong các nhà trường là vô cùng cần thiết, và chúng ta cần có sự quan tâm nhiều hơn nữa, đầu tư cho giảng dạy, học tập và nghiên cứu cũng như tạo điều kiện, môi trường sử dụng ngoại ngữ tốt hơn nữa, học phải đi đôi với hành, học ngoại ngữ không còn quan niệm để biết mà là để làm việc. Hiện nay, việc quản lý hoạt động dạy học tiếng Anh có hiệu quả và giúp người dạy, người học và các nhà quản lý nhận thức được tầm quan trọng của môn tiếng Anh để giảng dạy, học tập và quản lý nghiêm túc hơn là vấn đề mà các nhà trường cũng như các cơ sở đào tạo cần đặc biệt quan tâm.

Việc quản lý hoạt động dạy học môn tiếng Anh ở trường THPT-KTBTL vẫn còn hạn chế, kết quả học tập của học sinh chưa cao. Vì vậy để nâng cao kết quả học tập môn tiếng Anh cần nghiên cứu tìm kiếm những biện pháp tăng cường quản lý tốt hoạt động giảng dạy và học tập môn tiếng Anh của nhà trường để nâng cao chất lượng dạy học đáp ứng nhu cầu xã hội trong giai đoạn hiện đại hoá, công nghiệp hoá đất nước hiện nay.

1.2. Một số khái niệm cơ bản

1.2.1. Quản lý

Quản lý là một hoạt động đặc biệt, nó điều khiển các hoạt động chung khi xã hội có sự phân công lao động, hoạt động quản lý ngày càng có vai trò quan trọng trong sự phát triển không ngừng của xã hội.

Tùy theo những cách tiếp cận, thuật ngữ “quản lý” được các nhà khoa học định nghĩa theo nhiều cách khác nhau:

- “*Quản lý là tác động có định hướng, có chủ đích của chủ thể quản lý (người quản lý) đến khách thể quản lý (người bị quản lý) - trong một tổ chức - nhằm làm cho tổ chức vận hành và đạt được mục đích tổ chức*”. [10]

- “*Quản lý là sự tác động chỉ huy, điều khiển, hướng dẫn các quá trình xã hội và hành vi của hoạt động con người nhằm đạt tới mục đích đề ra*”. [12]

Tóm lại, quản lý là hoạt động tất yếu của những hệ thống có tổ chức, có kế hoạch, có định hướng, có mục đích phù hợp với quy luật khách quan của chủ thể quản lý đến đối tượng quản lý nhằm đưa hoạt động của toàn hệ thống đạt tới mục tiêu đã định.

1.2.2. Chức năng quản lý

Chức năng quản lý là hình thức biểu hiện sự tác động có mục đích của chủ thể quản lý lên đối tượng quản lý nhằm đạt được mục tiêu quản lý. Quản lý có 4 chức năng cơ bản sau: Chức năng lập kế hoạch, chức năng tổ chức, chức năng lãnh đạo và chức năng kiểm tra.

1.2.3. Quản lý giáo dục

Các nhà lý luận đã có nhiều công trình nghiên cứu và đưa ra những khái niệm về QLGD dưới nhiều góc độ khác nhau:

- Theo M.I.Kondacôp: *“QLGD là tập hợp tất cả các biện pháp tổ chức, kế hoạch hóa, công tác cán bộ,... Nhằm đảm bảo sự vận hành bình thường của các cơ quan trong hệ thống giáo dục để tiếp tục và mở rộng hệ thống cả về mặt số lượng cũng như chất lượng”* [27].

- Theo tác giả Đặng Quốc Bảo: *“QLGD theo nghĩa tổng quan là điều hành, phối hợp các lực lượng nhằm đẩy mạnh công tác đào tạo thế hệ trẻ theo yêu cầu phát triển của xã hội. Ngày nay, với sứ mệnh phát triển giáo dục thường xuyên, công tác giáo dục không chỉ giới hạn ở thế hệ trẻ mà cho mọi người. Cho nên, QLGD được hiểu là sự điều hành hệ thống giáo dục quốc dân”*[7].

Tóm lại, chúng ta có thể hiểu khái niệm QLGD một cách khái quát như sau: QLGD là hệ thống những tác động có mục đích, có kế hoạch, hợp quy luật của chủ thể quản lý, nhằm làm cho hệ thống theo đường lối và nguyên lý GD của Đảng, thực hiện các tính chất của nhà trường XHCN Việt Nam mà tâm điểm hội tụ là quá trình dạy học, giáo dục thế hệ trẻ, đưa hệ thống giáo dục tới mục tiêu dự kiến, tiến đến trạng thái mới về chất.

1.2.4. Quản lý nhà trường

Quản lý nhà trường thực chất là tác động có định hướng, có kế hoạch của chủ thể quản lý lên tất cả các nguồn lực nhằm đẩy mạnh hoạt động của nhà trường theo nguyên lý giáo dục và tiến tới mục tiêu giáo dục, mà trọng tâm của nó là đưa hoạt động dạy và học tiến lên trạng thái mới về chất.

1.2.5. Quản lý quá trình dạy học

1.2.5.1. Quá trình dạy học

“Quá trình dạy học là một quá trình trong đó, dưới tác dụng chủ đạo (tổ chức, điều khiển, lãnh đạo) của thầy, học sinh tự giác, tích cực tổ chức, tự điều khiển hoạt động nhận thức, nhằm thực hiện tốt các nhiệm vụ dạy học”[13].

“Quá trình dạy học được xem xét như một hệ thống toàn vẹn bao gồm hoạt động dạy và hoạt động học. Hai hoạt động này luôn tương tác với nhau, thâm nhập vào nhau, sinh thành ra nhau. Sự tương tác giữa dạy và học mang tính chất cộng tác (cộng đồng và hợp tác) trong đó hoạt động dạy giữ vai trò chủ đạo” [18].

1.2.5.2. Cấu trúc của quá trình dạy học

Quá trình dạy học là một hệ thống toàn vẹn gồm ba thành tố cơ bản: nội dung dạy học, hoạt động dạy và hoạt động học.

- Nội dung dạy học bao gồm các khái niệm khoa học và là đối tượng của sự lĩnh hội bởi học sinh; nó là một trong hai yếu tố khách quan, quyết định logic của bản thân quá trình dạy học về mặt khoa học.

- Hoạt động dạy gồm hai chức năng truyền đạt và điều khiển, luôn luôn tương tác và thống nhất với nhau. Dạy phải xuất phát từ logic khoa học của khái niệm và logic sư phạm của tâm lý học lĩnh hội.

- Hoạt động học là yếu tố khách quan thứ hai quy định logic của quá trình dạy học về mặt lý luận dạy học.

1.2.5.3. Quản lý quá trình dạy học

Quản lý quá trình dạy học là "hệ thống những tác động có mục đích, có kế hoạch hợp quy luật của chủ thể quản lý, nhằm làm cho quá trình dạy học vận hành theo đường lối của Đảng, Nhà nước, thực hiện được những yêu cầu của nền giáo dục xã hội trong việc đào tạo con người theo tiêu chuẩn của thời đại, tập trung vào hoạt động dạy học và giáo dục đưa hệ vận động từ trạng thái ban đầu đến mục tiêu". Quản lý quá trình dạy học bao gồm các vấn đề sau:

- + QL mục tiêu, nội dung, chương trình đào tạo
- + QL chất lượng dạy học
- + QL hoạt động dạy của giáo viên và hoạt động học của học sinh
- + QL các hoạt động giáo dục ngoài lớp, ngoài nhà trường
- + QL kiểm tra, đánh giá

1.3. Quản lý hoạt động dạy học ngoại ngữ nói chung và tiếng Anh nói riêng ở các trường trung cấp chuyên nghiệp

1.3.1. Đặc điểm hoạt động dạy học nói chung ở các trường trung cấp chuyên nghiệp

Mục tiêu đào tạo của trường TCCN là "... đào tạo người lao động có kiến thức, kỹ năng thực hành cơ bản của một nghề, có khả năng làm việc độc lập và có tính sáng tạo, ứng dụng công nghệ vào công việc, có ý thức kỷ luật, tác phong công nghiệp, có sức khỏe nhằm tạo điều kiện cho người lao động có khả năng tìm việc làm, tự tạo việc làm, hoặc tiếp tục nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ, đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế - xã hội, củng cố quốc phòng an ninh"[5].

Các trường TCCN được quyền tự chủ và chịu trách nhiệm xây dựng chương trình, giáo trình, kế hoạch giảng dạy học tập đối ngành nghề được phép đào tạo.

Phương pháp đào tạo TCCN phải gắn giảng dạy lý thuyết với rèn luyện kỹ năng thực hành nghề nghiệp, phát huy vai trò chủ động và khai thác kinh nghiệm của người học....

1.3.2. Đặc điểm của hoạt động dạy học ngoại ngữ nói chung và tiếng Anh nói riêng

1.3.2.1. Đặc điểm của hoạt động dạy ngoại ngữ nói chung và tiếng Anh nói riêng

Ngoại ngữ cần dạy là ngôn ngữ có sẵn trong vốn văn hóa của nhân loại, giáo viên không sáng tạo ra được các cấu trúc ngữ pháp mới hoặc thay đổi về từ loại, từ vựng khác với các qui tắc sử dụng của ngôn ngữ đó.

Ngoại ngữ là một môn khoa học xã hội, gắn liền với văn hóa của từng quốc gia sử dụng ngôn ngữ đó. Vì vậy, người dạy cần có sự hiểu biết về ý nghĩa diễn đạt ngôn ngữ của người bản ngữ để có những hướng dẫn chính xác, cụ thể và phù hợp với văn hóa của quốc gia sử dụng ngôn ngữ đó.

Khi giảng dạy ngoại ngữ giáo viên cần đặc biệt chú ý dạy cho học sinh tư duy bằng tiếng nước ngoài, có thể sử dụng ngoại ngữ đó để thu nhận và tái tạo thông tin một cách tự nhiên.

1.3.2.2. Đặc điểm của hoạt động học ngoại ngữ và tiếng Anh nói riêng

Hoạt động học ngoại ngữ là hoạt động học có đối tượng. Tiếng nước ngoài là đối tượng của hoạt động học ngoại ngữ. Trong nhà trường, hoạt động học ngoại ngữ mang tính tự giác, có mục đích, chương trình, nội dung, kế hoạch, có biện pháp tổ chức rõ ràng.

Hoạt động học ngoại ngữ vận hành theo cơ chế lĩnh hội, tái tạo chứ không theo cơ chế sáng tạo như các hoạt động dạy và học các môn học khác. Học ngoại ngữ là tiếp thu, lĩnh hội tri thức, kỹ năng, kỹ xảo lời nói tương ứng với những tri thức ngôn ngữ đó.

1.3.3. Hoạt động dạy học ngoại ngữ nói chung và tiếng Anh nói riêng ở các trường trung cấp chuyên nghiệp

1.3.3.1. Mục tiêu dạy học ngoại ngữ

Mục tiêu dạy học ngoại ngữ ở các trường TCCN là sau khi tốt nghiệp TCCN, học sinh có trình độ ngoại ngữ chung tương đương với bậc THPT, đồng thời có thể sử dụng tiếng nước ngoài trong giao tiếp, trong khi làm việc hàng ngày với đồng nghiệp nước ngoài; hiểu đúng các chỉ dẫn, chỉ thị của chuyên gia nước ngoài và đọc hiểu chính xác các tài liệu hướng dẫn chuyên môn, nghiệp vụ, kỹ thuật cơ bản. [2].

1.3.3.2. Nội dung dạy học ngoại ngữ

Nội dung dạy học ngoại ngữ bao gồm kỹ năng giao tiếp ngoại ngữ với dạng hoạt động giao tiếp: nghe-nói-đọc-viết.

Nội dung tri thức ngoại ngữ cung cấp cho học sinh là nội dung tri thức khoa học cơ bản, tối thiểu về ngoại ngữ được học, giúp học sinh nhận thức và có thể vận dụng chủ động, tự giác tiếng nước ngoài được học như một công cụ giao tiếp.

Ở các trường TCCN tùy theo từng ngành nghề của từng trường, học sinh được học tiếng Anh chuyên ngành, để sau này họ có thể đọc hiểu được những tài liệu chuyên môn thuộc ngành họ, tự nâng cao kiến thức chuyên ngành qua các tài liệu nước ngoài.

1.3.3.3. Hình thức tổ chức dạy - học ngoại ngữ

● Phương pháp dạy ngoại ngữ

Phương pháp dạy học ngoại ngữ hiện nay trên thế giới nói chung và Việt Nam nói riêng theo xu hướng dạy ngôn ngữ giao tiếp qua các kỹ năng: nghe, nói, đọc, viết và tư duy bằng ngoại ngữ.

● Phương pháp học ngoại ngữ

Mỗi người học có cách học ngoại ngữ riêng song để việc học ngoại ngữ có hiệu quả thì họ phải rèn luyện tất cả các kỹ năng một cách thường xuyên.

1.3.3.4. Kiểm tra, đánh giá

Kiểm tra, đánh giá là để đảm bảo mối quan hệ ngược trong quá trình dạy-học, giúp cho thầy-trò nắm được chính xác kết quả của từng khâu, từng giai đoạn, từ đó có các biện pháp điều chỉnh kịp thời để hoạt động dạy-học đi đúng mục tiêu và có hiệu quả.

1.3.4. Quản lý quá trình dạy học ngoại ngữ nói chung và tiếng Anh nói riêng ở các trường trung cấp chuyên nghiệp

1.3.4.1. Yêu cầu của xã hội đối với việc học ngoại ngữ nói chung và tiếng Anh nói riêng trong các trường trung cấp chuyên nghiệp

Chương trình đào tạo nhân lực cho xuất khẩu và ngoại ngữ là hai trong mười hai chương trình hành động của chiến lược phát triển giáo dục và đào tạo từ nay đến 2010. Nâng cao khả năng sử dụng ngoại ngữ như một công cụ để tiếp thu thành tựu khoa học và công nghệ, văn hóa và văn minh của thế giới và như một công cụ để tăng cường hợp tác và hội nhập quốc tế [4]; đồng thời ngoại ngữ còn là công cụ giới thiệu văn hóa Việt Nam với cộng đồng quốc tế.

1.3.4.2. Quản lý mục tiêu dạy học ngoại ngữ nói chung và tiếng Anh ở các trường trung cấp chuyên nghiệp

Xuất phát từ mục tiêu đã đề ra, cần thiết phải phát triển, nâng cao các kiến thức, kỹ năng, phương pháp học tập và ý thức sử dụng tiếng Anh cũng như các năng lực tư duy cần thiết cho học sinh để phục vụ quá trình học tập chuyên môn, mở mang kiến thức xã hội và ứng dụng vào cuộc sống lao động. Sau khi tốt nghiệp TCCN học sinh có trình độ ngoại ngữ có thể đạt tương đương Bậc 3 (xem phụ lục 6).

1.3.4.3. Quản lý nội dung dạy học ngoại ngữ nói chung và tiếng Anh nói riêng ở các trường trung cấp chuyên nghiệp

Nội dung dạy học môn học tiếng Anh ở các trường TCCN chủ yếu là tiếng Anh cơ bản, một số trường dạy học thêm tiếng Anh chuyên ngành. Tài liệu dạy học tiếng Anh cơ bản được các trường tự lựa chọn và phân bổ thời gian dạy cho phù hợp dựa trên cơ sở chương trình khung TCCN do Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành. Tài liệu dạy tiếng Anh chuyên ngành do các trường tự biên soạn.

1.3.4.4. Quản lý hình thức tổ chức dạy học ngoại ngữ

Theo Dự thảo “*Đề án Giảng dạy, học tập ngoại ngữ trong hệ thống giáo dục quốc dân Việt Nam giai đoạn 2004-2005*” của Bộ giáo dục và Đào tạo, tháng 9/2004 thì thời lượng dành cho học ngoại ngữ của các trường TCCN từ 90 tiết - 150 tiết. Trên cơ sở đó các trường tự xây dựng sách giáo khoa và phân bổ nội dung căn cứ vào mục tiêu, quỹ thời gian và nội dung của chương trình học liệu.

1.3.4.5. Quản lý kiểm tra, đánh giá hoạt động dạy học ngoại ngữ nói chung và tiếng Anh nói riêng ở các trường trung cấp chuyên nghiệp

Việc kiểm tra đánh giá ở các trường TCCN được thực hiện theo đúng những nguyên tắc cơ bản trong thi cử nói chung và kiểm tra đánh giá trong dạy học ngoại ngữ.

Quản lý việc kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của học sinh phải thực hiện nghiêm chỉnh quy chế điểm số môn học do Bộ Giáo dục và Đào tạo quy định; quản lý việc ra đề kiểm tra của giáo viên phải đầy đủ 4 yêu cầu: năng lực tiếp thu kiến thức bộ môn, năng lực phân tích, năng lực tổng hợp và năng lực sáng tạo. Ngăn chặn hiện tượng tiêu cực trong việc ra đề kiểm tra kết quả học tập của học sinh. Đánh giá xếp loại kết quả học tập của học sinh phải đảm bảo công bằng, khách quan.

1.3.5. Quản lý hoạt động dạy của giáo viên ngoại ngữ nói chung và tiếng Anh nói riêng ở các trường trung cấp chuyên nghiệp

1.3.5.1. Quản lý hồ sơ chuyên môn của giáo viên

1.3.5.2. Quản lý việc phân công giảng dạy

1.3.5.3. Quản lý việc thực hiện chương trình giảng dạy

1.3.5.4. Quản lý việc chuẩn bị bài lên lớp của giáo viên

1.3.5.5. Quản lý công tác bồi dưỡng chuyên môn giáo viên

1.3.6. Quản lý hoạt động học của học sinh

- Xây dựng động cơ và thái độ học tập đúng đắn, tính tự giác tích cực trong học tập của học sinh

- Quản lý hoạt động học tập ở trường của học sinh

- Quản lý hoạt động học tập ngoài nhà trường của học sinh.

1.3.7. Quản lý cơ sở vật chất và thiết bị thiết yếu cho việc dạy ngoại ngữ

- Bảo quản tốt các cơ sở vật chất đã có trong nhà trường
- Xây dựng đầy đủ cơ sở vật chất và thiết bị phục vụ cho hoạt động dạy học ngoại ngữ
- Sử dụng có hiệu quả cơ sở vật chất và thiết bị phục vụ hoạt động dạy học ngoại ngữ.

CHƯƠNG 2

THỰC TRẠNG QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC MÔN TIẾNG ANH TẠI TRƯỜNG TRUNG HỌC KINH TẾ - KỸ THUẬT BẮC THĂNG LONG

2.1. Vài nét về trường Trung học Kinh tế - Kỹ thuật Bắc Thăng Long

2.1.1. Quá trình hình thành và phát triển

Trường Trung học Kinh tế - Kỹ thuật Bắc Thăng Long nằm trên địa bàn xã Kim Chung, huyện Đông Anh (km số 2 đường Thăng Long - Nội Bài) là trường TCCN thuộc Sở Giáo dục và Đào tạo Hà Nội, được thành lập theo quyết định số 1527/QĐ-UB ngày 08 tháng 03 năm 2002 của UBND Thành phố Hà Nội, với sự tài trợ cơ sở vật chất của công ty Khu Công nghiệp Thăng Long.

Qua 6 năm phấn đấu xây dựng và phát triển, đến nay trường đã có 7 chuyên ngành đào tạo với lưu lượng học sinh trên 5000 HS/ năm. Trường đào tạo TCCN chính quy hệ 1 năm, 2 năm, 3 năm; liên thông từ TCCN lên cao đẳng, đại học; cao đẳng tại chức; đào tạo ngắn hạn. Đội ngũ giáo viên cơ hữu 38 người và thỉnh giảng là 201 người.

2.1.2. Vài nét cơ bản về đội ngũ giáo viên giảng dạy bộ môn tiếng Anh ở trường Trung học Kinh tế - Kỹ thuật Bắc Thăng Long

Số giáo viên chính thức của trường là 8 GV, trong đó 01 giáo viên có trình độ cao đẳng, 06 giáo viên có trình độ cử nhân, và 01 giáo viên đang theo học cao học Quản lý giáo dục. Tuổi đời trung bình của các giáo viên trong tổ đều rất trẻ, có 3 giáo viên đã có quá trình gắn bó liên tục trong công tác từ khi nhà trường mới thành lập, 3 giáo viên có kinh nghiệm giảng dạy 4 năm, 2 giáo viên có tuổi nghề ít nhất là 1,5 năm.

Nhiệm vụ chính của tổ tiếng Anh là giảng dạy tiếng Anh cho tất cả các học sinh TCCN hệ chính quy, hệ ngắn hạn của trường.

2.1.3. Đặc điểm của việc dạy học tiếng Anh tại trường Trung học Kinh tế - Kỹ thuật Bắc Thăng Long

Mục tiêu dạy học tiếng Anh ở trường THPT-KT BTL là hình thành và phát triển ở học sinh những kiến thức, kỹ năng cơ bản về tiếng Anh, Sau khi hoàn thành chương trình, học sinh có thể giao tiếp (trình độ A) trực tiếp với người nước ngoài về các vấn đề sinh hoạt đơn giản hàng ngày, có thể trao đổi về công việc với các đồng

ngoại; hiểu đúng các chỉ dẫn, chỉ thị của chuyên gia nước ngoài và đọc hiểu chính xác các tài liệu hướng dẫn chuyên môn, nghiệp vụ, kỹ thuật cơ bản.

Xuất phát từ mục tiêu có tính hướng nghiệp trên, nội dung dạy học tiếng Anh ở trường THPT-KT BTL đã đề ra là phải chú trọng nhiều đến kỹ năng giao tiếp thể hiện ở bốn kỹ năng: nghe, nói, đọc và viết trong đó kỹ năng đọc và viết được phát triển trên cơ sở của hai kỹ năng nghe và nói.

Thực tế, mục tiêu của hoạt động dạy tiếng Anh trong nhà trường hiện nay vẫn chỉ mang tính lý thuyết suông và mang tính hình thức, việc thực hiện mục tiêu này còn nhiều bất cập và hạn chế chưa đáp ứng được yêu cầu đào tạo, nhu cầu sử dụng nguồn nhân lực của xã hội.

2.2. Thực trạng quản lý hoạt động dạy học tiếng Anh tại trường Trung học Kinh tế - Kỹ thuật Bắc Thăng Long

2.2.1. Quản lý mục tiêu môn học

Mục tiêu môn học tiếng Anh cơ bản và tiếng Anh chuyên ngành xây dựng không rõ ràng, cụ thể trong mỗi bài học. Mục tiêu đề ra cao hơn với so với trình độ thực tế của học sinh.

Quản lý mục tiêu môn học tiếng Anh trong nhà trường hiện nay còn nhiều bất cập và chưa đem lại hiệu quả.

2.2.2. Quản lý chương trình, nội dung giảng dạy

● Chương trình giảng dạy

Chương trình khung môn học tiếng Anh nằm trong chương trình khung do Bộ Giáo dục và Đào tạo quy định. Chương trình và nội dung chi tiết do tổ tiếng Anh của nhà trường xây dựng, Phòng Đào tạo thông qua, trình Hiệu trưởng duyệt và sau đó giáo viên trong tổ thực hiện công tác giảng dạy.

Việc phân bổ thời gian lên lớp:

- Khối lượng kiến thức tiếng Anh cơ bản: 04 đvht (60 tiết). Trong đó, lý thuyết 30 tiết, thực hành 15 tiết và bài tập và kiểm tra 15 tiết.

- Khối lượng kiến thức tiếng Anh chuyên ngành: 04 đvht (60 tiết). Trong đó, lý thuyết 30 tiết, thực hành 15 tiết và bài tập và kiểm tra 15 tiết.

Tuy nhiên, quỹ phân bổ thời gian, chương trình môn học trên mới chỉ áp dụng đúng được cho hai chuyên ngành trong nhà trường: Kế toán tổng hợp và Hành chính - Văn phòng; và chuyên ngành Du lịch. Các chuyên ngành còn lại thời gian học phân bổ như sau:

- Học kỳ I - Khối lượng kiến thức tiếng Anh cơ bản I: 04 đvht (60 tiết)

- Học kỳ II - Khối lượng kiến thức tiếng Anh cơ bản II: 04 đvht (60 tiết)

● Nội dung giảng dạy

Công tác quản lý việc thực hiện nội dung dạy học có một số hạn chế như: Nội dung kiến thức chuyên ngành tiếng Anh cho các ngành đào tạo trong trường chưa được xây dựng đồng bộ, nội dung các kỹ năng không được rõ ràng, nhiều thuật ngữ chuyên ngành thiếu chính xác, nội dung kiến thức không mạch lạc, logic, không thể hiện đúng mục tiêu đã đề ra.

Công tác thanh, kiểm tra việc thực hiện nội dung dạy học của giáo viên thực hiện chưa tốt, chưa được quan tâm đúng mức.

2.2.3. Quản lý hình thức tổ chức dạy học

• Phương pháp dạy học

Phương pháp dạy học tiếng Anh trong nhà trường hiện nay chủ yếu áp dụng phương pháp dạy học truyền thống, chưa phát huy được tính tích cực của người học, chưa chú trọng phương pháp rèn luyện cho học sinh các kỹ năng tư duy bằng ngôn ngữ, kỹ năng nghe, nói, đọc, viết.

• Phương pháp học

Học sinh lĩnh hội kiến thức theo phương pháp thụ động, chủ yếu học dưới hình thức ghi chép.

2.2.4. Quản lý công tác kiểm tra, đánh giá kết quả học tập môn tiếng Anh của học sinh

Qua khảo sát công tác tổ chức kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của học sinh cho thấy việc thực hiện lập kế hoạch thi, kiểm tra đúng tiến độ và chính xác. Chỉ đạo việc ra đề thi cũng được thực hiện đúng quy chế và nghiêm túc. Việc chấm bài thi được tiến hành nghiêm túc.

Mặc dù đã có sự cố gắng đáng kể, song thực hiện quản lý công tác kiểm tra đánh giá môn tiếng Anh còn những hạn chế sau:

- Kỹ thuật xây dựng hệ thống câu hỏi sử dụng trong việc ra đề thi chưa khoa học, chưa có sự nhất quán trong việc xác định nội dung cần kiểm tra. Nội dung các bài thi, kiểm tra chưa đánh giá đủ 4 kỹ năng nghe, nói, đọc, viết của học sinh.

- Biện pháp xây dựng kế hoạch đổi mới, cải tiến công tác kiểm tra- đánh giá cũng chưa được thực hiện một cách có hiệu quả.

2.2.5. Quản lý hoạt động dạy tiếng Anh

Quản lý hoạt động dạy học tiếng Anh trong nhà trường còn nhiều hạn chế là do:

• Điều kiện dạy học môn tiếng Anh

- Trình độ tiếng Anh đầu vào của học sinh không đồng đều.
- Khâu tổ chức quy mô lớp học tiếng Anh chưa đạt tiêu chuẩn, do số học sinh trong một lớp học quá đông.

- Phong trào học tiếng Anh của học sinh còn thấp, lòng say mê môn học của nhiều học sinh chưa cao, thiếu nhận thức về tầm quan trọng của môn học đối với công việc sau này.

- Chương trình học tiếng Anh trong nhà trường là quá khó so với đối tượng học sinh của nhà trường.

- Giáo trình tiếng Anh đang được sử dụng không phù hợp, sách tham khảo cho môn học không có.

- Các phương tiện kỹ thuật, thiết bị phục vụ cho việc dạy học tiếng Anh còn nghèo nàn, chưa đáp ứng được yêu cầu giảng dạy.

- Chất lượng tự bồi dưỡng chuyên môn của giáo viên tiếng Anh chưa cao và giáo viên không thường xuyên được tham dự các lớp học ngắn hạn về chuyên môn.

● *Công tác quản lý hoạt động dạy học của giáo viên tiếng Anh*

- Công việc soạn bài và chuẩn bị bài lên lớp của các giáo viên không thường xuyên được kiểm tra dẫn đến tình trạng trì trệ của giáo viên

- Công tác quản lý hoạt động của tổ tiếng Anh chưa tốt, chưa thường xuyên

- Việc tổ chức dự giờ, thăm lớp, thao giảng rút kinh nghiệm cũng không được chú trọng, không thường xuyên được thực hiện

- Chưa xây kế hoạch quản lý bồi dưỡng chuyên môn cho giáo viên tiếng Anh định kỳ

- Việc kiểm tra công tác quản lý hoạt động dạy của giáo viên tiếng Anh được thực hiện chưa nghiêm túc, dẫn đến tình trạng giáo viên rất trì trệ và ỉ lại các công việc giảng dạy của mình.

2.2.6. *Quản lý hoạt động học tiếng Anh của học sinh*

Trong những năm qua kết quả học tập môn tiếng Anh của học sinh chưa cao, tỷ lệ học sinh đạt loại giỏi còn thấp, phần lớn học sinh đạt kết quả trung bình khá. Hạn chế này là do:

- Nhận thức của học sinh về môn học còn hạn chế cho nên họ chưa thấy được tầm quan trọng của môn học đối với công việc sau này của mình. Việc học tiếng Anh chỉ mong tính chất đối phó, học vì điểm số.

- Giáo trình học không phù hợp với trình độ và ngành nghề của họ

- Phương pháp giảng dạy của giáo viên còn nặng về phương pháp thuyết trình và diễn giải các cấu trúc ngữ pháp, luyện kỹ năng nói theo hình thức giáo viên đưa ra tình huống bằng tiếng Việt và học sinh dịch sang tiếng Anh. Ngoài ra, giáo viên không được thường xuyên tham gia các lớp bồi dưỡng nâng cao nghiệp vụ chuyên môn.

- Công tác quản lý hoạt động học tập của học sinh

2.2.7. Thực trạng về quản lý cơ sở vật chất cơ sở vật chất, trang thiết bị phục vụ công tác giảng dạy và học tập môn tiếng Anh

Đầu tư còn hạn chế nên cơ sở vật chất, trang thiết bị phục vụ việc dạy học tiếng Anh còn thiếu thốn, lạc hậu phần nào chưa đáp ứng được quy mô cũng như chất lượng đào tạo. Công tác quản lý cơ sở vật chất còn nặng về thủ tục hành chính, nguồn kinh phí hạn chế chưa đáp ứng kịp thời những thiết bị cần theo chương trình môn học.

2.3. Nhận xét chung

2.3.1. Những ưu điểm và những thuận lợi trong quản lý hoạt động dạy học tiếng Anh tại trường THPT-KT BTL

Đội ngũ giáo viên tiếng Anh rất trẻ, có tâm huyết với nghề, tương trợ và giúp đỡ lẫn nhau, có tinh thần làm việc tập thể, có ý thức trong việc tự học, tự bồi dưỡng và có phẩm chất đạo đức tốt. Việc quản lý kế hoạch của tổ bộ môn đã thực hiện đạt yêu cầu.

Đội ngũ giáo viên thực hiện tốt quy chế chuyên môn: dạy đúng nội dung, chương trình, đảm bảo đúng tiến độ, thực hiện việc ra đề và tổ chức thi, kiểm tra rất nghiêm túc, quản lý nề nếp học tập của học sinh trên lớp, kiểm tra sĩ số được thường xuyên thực hiện.

2.3.2. Những khó khăn và hạn chế ảnh hưởng đến quản lý hoạt động dạy học tiếng Anh tại trường THPT-KT BTL

Giáo viên không được thường xuyên tham dự các lớp học bồi dưỡng chuyên môn, phương pháp dạy học của giáo viên còn nặng về thuyết trình, chưa phát huy được tính chủ động của người học.

Trình độ tiếng Anh đầu vào của học sinh không đồng đều, phong trào học ngoại ngữ còn thấp. Tâm lý chung của giáo viên và học sinh còn coi nhẹ tầm quan trọng của môn học tiếng Anh.

Một số phần việc trong công tác quản lý hoạt động dạy học của giáo viên chưa được chú trọng và thường xuyên quan tâm.

Chất lượng tự học, tự bồi dưỡng chuyên môn của giáo viên chưa cao, chưa đầu tư nhiều thời gian để tự học, tự nghiên cứu.

Việc tổ chức các hoạt động ngoại khóa trong chương trình học tiếng Anh cho học sinh trong nhà trường chưa được chú trọng.

Việc xây dựng mục tiêu môn học cho từng bài dạy chưa cụ thể và rõ ràng, dẫn đến những hạn chế trong việc xây dựng chương trình và nội dung dạy học, việc giảng dạy tiếng Anh chuyên ngành chưa tiến hành đồng bộ cho tất cả các ngành đào tạo trong trường.

Tổ chức thi, kiểm tra nghiêm túc, nhưng chưa đánh giá được đủ cả bốn kỹ năng: nghe, nói, đọc, viết.

Phương tiện dạy học còn thiếu so với yêu cầu giảng dạy và học tập.

CHƯƠNG 3

CÁC BIỆN PHÁP QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC MÔN TIẾNG ANH TẠI TRƯỜNG TRUNG HỌC KINH TẾ - KỸ THUẬT BẮC THĂNG LONG

3.1. Nguyên tắc để xây dựng các biện pháp quản lý hoạt động dạy học môn tiếng Anh tại trường Trung học Kinh tế – Kỹ thuật Bắc Thăng Long

3.1.1. Nguyên tắc tính thực tiễn khả thi

Các biện pháp quản lý được đề xuất có tính đến các điều kiện, hoàn cảnh, môi trường khách quan, chủ quan của trường THPT-KT BTL trong hiện tại và tương lai cũng như khả năng áp dụng các biện pháp đó trong thực tiễn của trường. Tuy nhiên, việc thực hiện các biện pháp phải đảm bảo từng bước nâng cao chất lượng dạy học môn ngoại ngữ, không làm xáo trộn về tổ chức, không thay đổi toàn bộ chương trình đào tạo hoặc không đảm bảo nguyên tắc dạy học. Các biện pháp quản lý được khả thi chỉ khi có tính đến các điều kiện thực hiện.

3.1.2. Nguyên tắc tính hiệu quả

Các biện pháp nêu ra nhằm vào mục tiêu cuối cùng là nâng cao chất lượng và hiệu quả công tác đào tạo của trường thông qua việc tăng cường công tác quản lý hoạt động dạy học ngoại ngữ cho học sinh. Những biện pháp nêu ra nhằm vào việc từng bước cải tiến chất lượng và hiệu quả của hoạt động dạy học ngoại ngữ cho học hiện nay. Xuất phát từ nguyên tắc tính hiệu quả, những biện pháp đề xuất cần mang lại hiệu quả trong hoàn cảnh cụ thể và trong thời điểm nhất định.

3.1.3. Nguyên tắc tính đồng bộ

Sự thành công của một lĩnh vực, một đơn vị là sức mạnh tổng hợp của cả một hệ thống. Cần đảm bảo các biện pháp không mâu thuẫn nhau, không được tách rời, riêng rẽ mà phải tạo điều kiện hỗ trợ lẫn nhau trong mối quan hệ biện chứng chặt chẽ và tạo thành một hệ thống chỉnh thể nhằm tác động tới nhiều mặt khác nhau của vấn đề đang được quản lý. Do vậy, các biện pháp quản lý phải đảm bảo tính đồng bộ thì mới đem lại tính khả thi và tính hiệu quả.

3.2. Các biện pháp quản lý hoạt động dạy học môn tiếng Anh ở trường Trung học Kinh tế – Kỹ thuật Bắc Thăng Long

3.2.1. Biện pháp thứ 1: Đổi mới nhận thức tầm quan trọng của việc dạy học và quản lý dạy học tiếng Anh

** Mục tiêu của biện pháp*

Nhằm mục đích quán triệt đầy đủ và sâu sắc hơn nhận thức của mỗi cán bộ quản lý, giáo viên và học sinh về vị trí, vai trò và tầm quan trọng bộ môn tiếng Anh trên cơ sở chức trách và nhiệm vụ của mỗi cá nhân, trong từng công việc, hoàn cảnh cụ thể, từ đó có thể thu được kết quả trong dạy học bộ môn ngày càng tích cực, khoa học và hiệu quả hơn.

** Nội dung và cách thức thực hiện biện pháp*

+ Đối với giáo viên: Cần xây dựng cho mình một quan điểm, đúng đắn hơn, nghiêm túc hơn đối với vị trí là người truyền đạt kiến thức cho học sinh. Mỗi giáo viên trước tiên là tấm gương cho chính bản thân mình về ý thức trách nhiệm đối với đạo đức và chuyên môn của cá nhân, không ngừng học tập và tự bồi dưỡng mình.

+ Đối với học sinh: Cần phải được giáo dục tinh thần, thái độ, động cơ học tập tiếng Anh đúng đắn. Phát động phong trào thi đua học tiếng Anh trong học sinh nhằm thúc đẩy các hoạt động, tạo môi trường, khí thế học tiếng Anh.

Tăng cường quản lý tự học tiếng Anh của học sinh để rèn luyện ý thức tự giác học tập của họ, tạo động cơ hứng thú và nâng cao kết quả học tập.

3.2.2. Biện pháp thứ 2: Đổi mới mục tiêu, chương trình, nội dung dạy học

** Mục đích và ý nghĩa của biện pháp*

Mục tiêu là những yêu cầu về kiến thức, kỹ năng, thái độ sẽ đạt được sau mỗi môn học, bài học hay một tiết học. Mục tiêu giống như thước đo để đo lường kết quả đạt được của giáo viên và học sinh sau một quá trình dạy học.

** Nội dung của biện pháp*

Mục tiêu của bài học phải cụ thể và tường minh, cụ thể, rõ ràng và có thể đo lường được.

Mục tiêu phải phân định theo các bậc nhận thức, bậc kỹ năng và chú trọng vào bậc cao hơn.

Xây dựng chương trình, nội dung dạy học phải dựa trên cơ sở mục tiêu đã đề

** Cách tiến hành*

- Xác định mục tiêu tổng thể, khi xây dựng mục tiêu phải có mục tiêu chung và mục tiêu cụ thể cho từng bài học, từng tiết học.

- Giáo viên phải xây dựng đầy đủ mục tiêu của từng bài học trong hồ sơ môn học bao gồm mục tiêu chung và mục tiêu cụ thể, đồng thời phải được sự giám sát,

quản lý của các tổ bộ môn, của từng chuyên ngành đào tạo để tiện cho việc kiểm tra, dự giờ.

- Các giáo viên phải dựa vào mục tiêu bài học đã xác định để lập kế hoạch bài học và đo lường kết quả học tập của của học sinh hàng kỳ, từ đó có những điều chỉnh về phương pháp giảng dạy sao cho phù hợp với mục tiêu đã đề ra.

- Về chương trình và nội dung dạy học, các giáo viên cần phải có sự thống nhất dựa vào mục tiêu đã đề ra và lựa chọn giáo trình tiếng Anh cơ bản và soạn giáo trình tiếng Anh chuyên ngành phù hợp, nội dung các bài có đủ 4 kỹ năng: nghe, nói, đọc, viết. Thuật ngữ về tiếng Anh chuyên ngành đòi hỏi phải có tính chính xác cao, thực tế với mỗi chuyên ngành mà học sinh đang được đào tạo.

3.2.3. Biện pháp thứ 3: Tăng cường công tác quản lý hoạt động dạy học của giáo viên tiếng Anh

**** Mục đích và ý nghĩa của biện pháp***

Quản lý tốt hoạt động dạy học của giáo viên giúp nhà quản lý thấy được bản đồ công việc cần phải tiến hành để đạt được kết quả dự kiến.

**** Nội dung của biện pháp***

- Quản lý việc soạn bài lên lớp
- Quản lý giờ lên lớp của giáo viên.
- Quản lý hoạt động của tổ bộ môn
- Quản lý việc kiểm tra đánh giá quá trình dạy học của giáo viên.

**** Tiến hành thực hiện***

- Căn cứ vào chương trình khung của Bộ GD&ĐT, qui chế của nhà trường và tổ bộ môn để quản lý hoạt động dạy học tiếng Anh của giáo viên.

- Tổ trưởng bộ môn cùng với các phòng chức năng giám sát và phát hiện, sửa chữa kịp thời những trường hợp vi phạm qui định hoặc thiếu trách nhiệm.

- Khuyến khích việc tự đánh giá của cá nhân từng giáo viên.

3.2.4. Biện pháp thứ 4: Chỉ đạo đổi mới phương pháp dạy học

**** Mục đích và ý nghĩa của biện pháp***

Việc đổi mới phương pháp được xác định theo xu hướng tích cực hóa hoạt động học tập của người học. Phải thay đổi cách dạy độc thoại nặng về thuyết trình sang phương pháp dạy học khuyến khích tính độc lập tự chủ của người học và kiểu dạy học lấy người học làm trung tâm.

**** Nội dung của biện pháp.***

Tổ chức quá trình dạy học tiếng Anh phải hướng tới năm mục tiêu kỹ năng: nghe, nói, đọc, viết, và kỹ năng tư duy bằng tiếng Anh.

**** Cách tiến hành:***

- Tạo điều kiện tối đa cho học sinh được làm việc cá nhân hoặc làm việc nhóm trên lớp một cách tích cực, chủ động với các nguồn kiến thức.

- Hoạt động của trò phải được đa dạng hóa

- Cần sử dụng triệt để các phương tiện kỹ thuật, tranh ảnh,... để hỗ trợ cho hoạt động giảng dạy tạo hứng thú hơn cho học sinh, đặc biệt trong quá trình dạy các kỹ năng giao tiếp (nghe, nói, đọc, viết).

- Giáo viên chỉ nên thuyết trình, diễn giải vào những điểm cần thiết của bài học (thường gặp ở các chủ điểm ngữ pháp).

- Giáo viên nên tỏ ra thân thiện với học sinh, coi trọng những suy nghĩ của học sinh, có cách đối xử tế nhị và thân thiện đối với các lỗi của học sinh trong hoạt động học tập.

3.2.5. Biện pháp thứ 5: Đổi mới công tác quản lý kiểm tra, đánh giá kết quả học tập tiếng Anh của học sinh

** Mục đích và ý nghĩa*

Đánh giá kết quả học tập cần phải căn cứ và nhằm tới mục tiêu của chương trình kế hoạch dạy học, để làm sao đổi mới quản lý thi, kiểm tra trở thành động lực, thúc đẩy việc đổi mới phương pháp giảng dạy và định hướng tới quá trình dạy học của giáo viên và học sinh.

** Nội dung của biện pháp.*

- Nội dung kiểm tra đánh giá phải phù hợp với mục tiêu dạy học đã được đề ra.

- Nội dung các bài kiểm tra có tính tổng hợp toàn bộ chương trình môn học

- Phân tích kết quả kiểm tra, đánh giá

** Cách tiến hành*

Phương pháp kiểm tra đánh giá học sinh có thể áp dụng bằng nhiều hình thức khác nhau: Hình thức viết như *trắc nghiệm tự luận (TNTL)*, *trắc nghiệm khách quan (TNKQ)* và kiểm tra kỹ năng nói bằng hình thức *thi vấn đáp*.

Cần phải sử dụng nhiều kỹ thuật để xây dựng các câu hỏi trong bài kiểm tra và đề thi, yêu cầu đánh giá đủ 4 kỹ năng: nghe, nói, đọc, viết.

Công việc chấm thi đòi hỏi nghiêm túc và chính xác.

3.2.6. Biện pháp thứ 6: Bồi dưỡng năng lực chuyên môn và năng lực sư phạm của đội ngũ giáo viên tiếng Anh

** Mục đích và ý nghĩa*

Xây dựng một đội ngũ giáo viên tiếng Anh ngày càng đủ về số lượng, mạnh về chất lượng chuyên môn.

** Nội dung của biện pháp*

- Bồi dưỡng nâng cao trình độ chuyên môn

- Bồi dưỡng năng lực sư phạm
- Bồi dưỡng nghiên cứu khoa học cho các giáo viên tiếng Anh.

** Cách tiến hành*

Nhà trường có kế hoạch và chỉ đạo thực hiện các công tác bồi dưỡng trên một cách thường xuyên và liên tục.

3.2.7. Biện pháp thứ 7: Tăng cường đầu tư cơ sở vật chất và thiết bị dạy học tiếng Anh

** Mục đích và ý nghĩa của biện pháp*

Thiết bị giáo dục góp phần quyết định trong việc nâng cao chất lượng, hiệu quả đào tạo. Thiết bị dạy học là cầu nối giữa người dạy và người học và làm cho hai nhân tố này kết hợp với nhau trong việc thực hiện mục tiêu đào tạo, nội dung đào tạo và phương pháp đào tạo.

** Nội dung của biện pháp*

- Xây dựng, nâng cấp, bổ sung các trang thiết bị, phương tiện điều kiện phục vụ dạy học tiếng Anh.
- Quản lý các cơ sở vật chất và trang thiết bị dạy học tiếng Anh hiện có.
- Tăng cường nguồn tài chính

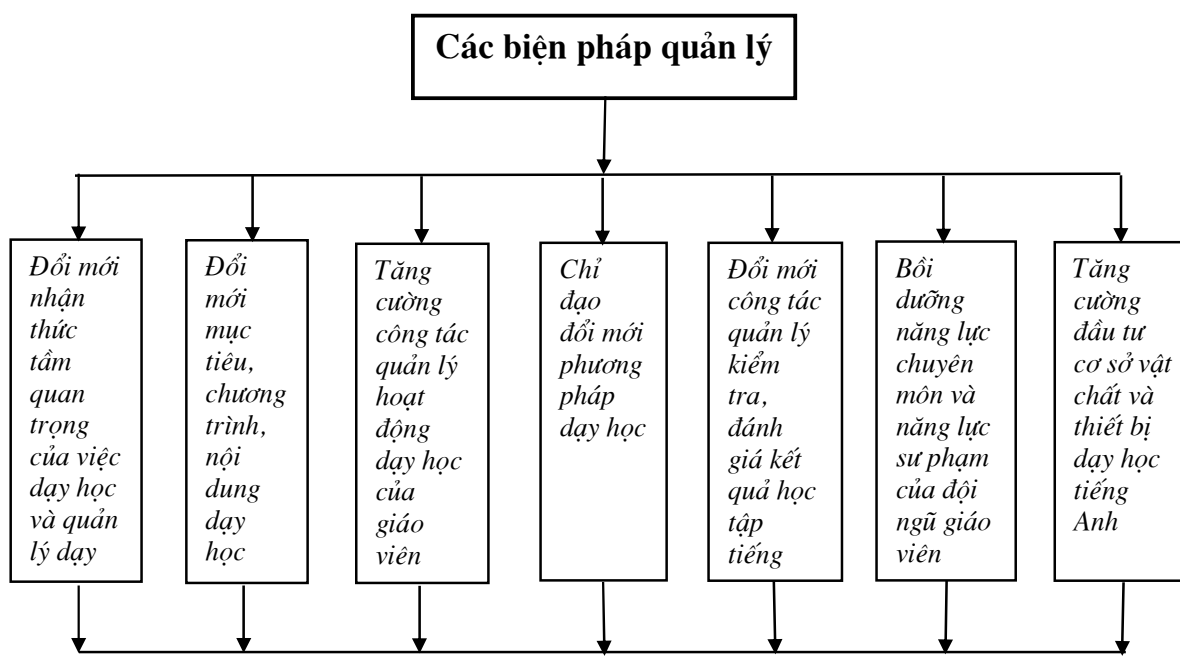
** Cách tiến hành*

- Xây dựng một kế hoạch thật cụ thể chi tiết về nhu cầu CSVC cần thiết
- Thường xuyên rà soát, tăng cường kiểm tra CSVC
- Tổ chức huấn luyện về sử dụng các thiết bị và CSVC

3.3. Mối quan hệ giữa các biện pháp

Các biện pháp đều có mối liên hệ chặt chẽ, biện chứng với nhau, chúng được kết hợp, bổ sung cho nhau, là cơ sở, tiền đề cho nhau, và đều cùng chung một mục tiêu cuối cùng là góp phần nâng cao chất lượng dạy học bộ môn trong tương lai của trường THPT-KT BT. Mối quan hệ giữa các biện pháp được thể hiện bằng sơ đồ dưới đây:

Sơ đồ 3.1. Mối quan hệ giữa các biện pháp

Tăng
sở v
thiê
tiến

3.4. Kiểm chứng tính cần thiết, khả thi của các biện pháp

3.4.1. Mục đích khảo nghiệm

Qua khảo nghiệm để đánh giá tính cần thiết và tính khả thi của các biện pháp quản lý hoạt động dạy học môn tiếng Anh tại trường THPT-KT BTL.

3.4.2. Đối tượng khảo nghiệm

Đối tượng khảo nghiệm là các cán bộ quản lý và giáo viên trực tiếp giảng dạy môn tiếng Anh tại trường THPT-KT BTL.

3.4.3. Kết quả

Kết quả kiểm chứng về tính cần thiết và tính khả thi của các biện pháp quản lý hoạt động dạy học môn tiếng Anh được thể hiện theo các bảng dưới đây:

Bảng 3.2. Kiểm chứng về tính cần và khả thi của các biện pháp

STT	Nội dung các biện pháp	Số ý kiến					
		Rất cần thiết	Cần thiết	Không cần thiết	Rất khả thi	Khả thi	Không khả thi
1	Đổi mới nhận thức tầm quan trọng của việc dạy học và quản lý dạy học tiếng Anh	21	9	0	9	19	2
2	Đổi mới mục tiêu, chương trình, nội dung dạy học	9	17	4	12	17	1
3	Tăng cường công tác quản lý hoạt động dạy học của giáo viên tiếng Anh	12	15	3	12	14	4
4	Chỉ đạo đổi mới phương pháp dạy học	16	10	4	11	16	3
5	Đổi mới quản lý kiểm tra, đánh giá kết quả học tập tiếng Anh của học sinh	11	14	5	14	14	1
6	Bồi dưỡng năng lực chuyên môn và năng lực sư phạm của đội ngũ giáo viên tiếng Anh	21	9	0	10	15	5

7	Tăng cường cơ sở vật chất và thiết bị dạy học tiếng Anh	13	16	1	11	15	4
---	---	----	----	---	----	----	---

Bảng 3.3. Tổng hợp về tính cần thiết và tính khả thi của các biện pháp

STT	Nội dung các biện pháp	Tính cần thiết	Tính khả thi
1	Đổi mới nhận thức tầm quan trọng của việc dạy học và quản lý dạy học tiếng Anh	100%	93%
2	Đổi mới mục tiêu, chương trình, nội dung dạy học	87%	97%
3	Tăng cường công tác quản lý hoạt động dạy học của giáo viên tiếng Anh	90%	87%
4	Chỉ đạo đổi mới phương pháp dạy học	87%	90%
5	Đổi mới quản lý kiểm tra, đánh giá kết quả học tập tiếng Anh của học sinh	83%	93%
6	Bồi dưỡng năng lực chuyên môn và năng sư phạm của đội ngũ giáo viên tiếng Anh	100%	83%
7	Tăng cường trang bị cơ sở vật chất và thiết bị dạy học tiếng Anh	97%	87%

KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ

1. Kết luận

Luận văn với đề tài “Các biện pháp quản lý hoạt động dạy học môn tiếng Anh tại trường THPT-KT BTL” đã nghiên cứu một cách có hệ thống lý luận quản lý, quản lý giáo dục, quản lý nhà trường và các biện pháp quản lý hoạt động dạy học tại các trường THPT nói chung và dạy học tiếng Anh ở trường THPT nói riêng hiện nay.

Thông qua việc khảo sát, đánh giá về thực trạng các biện pháp quản lý hoạt động dạy học môn tiếng Anh tại trường THPT-KT BTL cho thấy mặc dù nhà trường cũng đã có những biện pháp để quản lý công tác này song vẫn còn có những biện pháp chưa được chú trọng cũng như việc thực hiện các biện pháp này chưa liên tục và đồng bộ, đôi khi còn thiếu sự nghiêm túc, nhất quán.

Trên cơ sở nghiên cứu lý luận và thực tiễn và qua khảo sát các ý kiến của các cán bộ quản lý và các giáo viên trực tiếp giảng dạy môn tiếng Anh, tác giả đã đề xuất 7 biện pháp để quản lý tốt hoạt động dạy học môn tiếng Anh tại trường THPT-KT BTL.

Những biện pháp này là kết quả của sự vận dụng, cụ thể hóa lý luận khoa học quản lý giáo dục vào quản lý hoạt động dạy học tiếng Anh của trường THPT-KT BTL và cần được ứng dụng vào thực tế quản lý dạy học môn tiếng Anh của nhà trường trong tương lai. Tác giả mong rằng với sự lãnh đạo sáng suốt, có trách nhiệm và kịp thời của mình, lãnh đạo trường THPT-KT BTL cùng đồng tâm hiệp lực của tập thể cán bộ, giáo viên và học sinh nhà trường nhanh chóng nghiên cứu và sử dụng các biện pháp trên nhằm đưa chất lượng dạy học và uy tín nhà trường ngày một nâng cao, đáp ứng nhu cầu về đào tạo nguồn nhân lực của xã hội trong bối cảnh hội nhập quốc tế hiện nay.

2. Khuyến nghị

2.1. Với Bộ Giáo dục và Đào tạo

Bộ Giáo dục và Đào tạo cần nghiên cứu và điều chỉnh chương trình dạy học bộ môn ngoại ngữ nói chung và tiếng Anh nói riêng dành cho học sinh các trường TCCN trong toàn quốc một cách thống nhất sao cho vừa có sự liên thông với chương trình mà học sinh đã được học ở phổ thông vừa đảm bảo yêu cầu về chất lượng nhằm đáp ứng được tính chất công việc trong bối cảnh hội nhập hiện nay.

- Tăng cường chỉ đạo sâu sát việc nâng cao chất lượng công tác quản lý giáo dục của các trường TCCN trong hệ thống giáo dục ở nước ta.

2.2. Với Sở Giáo dục và Đào tạo Hà Nội

Sở Giáo dục và Đào tạo Hà nội cần quan tâm và đầu tư cho nhà trường nhiều hơn về cơ sở vật chất và thiết bị thiết yếu phục vụ cho hoạt động dạy học của nhà trường.

2.3. Với Trường Trung học Kinh tế-Kỹ thuật Bắc Thăng Long

Nhà trường cần chú trọng công tác đổi mới hoạt động dạy học môn tiếng Anh về:

- Nhận thức tầm quan trọng của việc dạy học tiếng Anh
- Mục tiêu môn học tiếng Anh
- Nội dung, chương trình, biên soạn tài liệu tiếng Anh chuyên ngành một cách đồng bộ cho tất cả các chuyên ngành đào tạo trong trường
- Phương pháp dạy học
- Hình thức kiểm tra đánh giá

Nhà trường cần tạo những cơ hội, điều kiện thuận lợi nhất cho đội ngũ CBQL, giáo viên bộ môn tiếng Anh nâng cao trình độ chuyên môn, kinh nghiệm trong quản lý, nghiên cứu và dạy học thường xuyên. Đặc biệt tạo điều kiện cho giáo viên tiếng Anh được học tập, nghiên cứu ở nước ngoài một mặt để họ nâng cao vốn kiến thức ngoại ngữ, khả năng phát âm bằng tiếng chính xác hơn và mở rộng vốn kiến thức về văn hóa của các nước trên thế giới.